

Dienst: 06-07-2008 Waardenburg, ds. C.A. van der Graaf

Serie: 'Waarom ik een Christen ben'

Preek (6): 'Het evangelie toont mij wie ik ben, een schepsel van God'

Schriftlezingen:

- **Genesis 1:26-28**
- **Psalm 8**
- **Romeinen 8:18-27**

Inleiding

Wat is de mens? Wie ben ik? Wie zijn wij? Over het antwoord op deze vraag kun je heel lang nadenken, maar dat dit een wezenlijke vraag is, dat mag duidelijk zijn. Het is ook typisch een menselijke vraag. 'Een koe is altijd een koe. Ze vraagt niet: Wat is een koe, wie ben ik?' Alleen de mens stelt deze vraag en kan deze vraag ook stellen.¹ En het onderscheidt ons dus van alle andere wezens op deze aarde.

Op deze vraag 'wat is de mens', kunnen heel veel verschillende antwoorden worden gegeven. Het is maar net vanuit welke invalshoek je de vraag probeert te beantwoorden. Een bioloog zal, beetje overdreven, zeggen: de mens is een combinatie van water, vlees en beenderen. Deze combinatie ontstaat op een zeker ogenblik, groeit, breekt af en verdwijnt weer. Een natuurkundige zal zeggen: de mens is een stofje in de ruimte, zo goed als niets. Zo zou ik nog wel even door kunnen gaan. Dat wilde ik vanavond maar niet gaan doen.

Vanavond bevinden we ons in de kerk, in de tegenwoordigheid van de Heere. Voor ons ligt een opengeslagen Bijbel. Oog in oog met Hem komt de vraag er net iets anders uit te zien. Niet alleen 'wat is de mens?' Met die vraag kun je nog alle kanten op. Het gaat vanavond om de vraag: 'wat is de mens, wie ben ik, voor U?'² Oog in oog met Hem wordt deze open vraag een levensvraag. Wordt het antwoord van levensbelang.

In de komende vier themadiensten in de serie 'Waarom ik een Christen ben' denken we in het licht van de Bijbel na over de mens. Het evangelie van Jezus Christus laat mij zien wie ik ben. Het evangelie geeft een antwoord op deze levensvraag: (1) Schepsel, (2) Zondaar, (3) Erfgenaam en (4) Pelgrim.

¹ Moltmann, *De mens*, uitgeverij Ambo, Bilthoven 1972, 11.

² Idem, 26.

Schepsel

'Wat is de mens?' 'Dat u aan hem gedenkt', voegt de dichter van psalm 8 er aan toe. En zo verandert deze open vraag in een verbaasde uitroep en komen we bij de kern van het bijbelse spreken over de mens. Dat spreken is geen abstract spreken over de mens als wezen, maar over de mens die ik ben, persoonlijk voor het aangezicht van God. Wie ben ik? Hoe is het mogelijk dat ik er ben!? Hoe bestaat het dat ik zo ben zoals ik ben!? Wat een wonder dat ik niet voor niets op aarde rondhuppel. Verbazing, of verwondering is de sfeer die spreekt uit de verhalen en geschiedenissen in de Bijbel die handelen over de schepping van God.

Volgens Genesis 1 is de mens het middelpunt van de schepping. Hij is de mooiste creatie van God.³ Nadat de hemel, de aarde, planten en dieren geschapen zijn, verschijnt tenslotte de mens: de kroon op de schepping. Een kroon op het werk van God. Een kroon als versiering, om de schepping nog mooier te maken dan zij al is. De mens verleent glans en schittering aan de wereld van God. Toen de wereld gemaakt was met alles er op en eraan, zei God: 'tof'⁴. Toen de mens als kroon was toegevoegd zei Hij: 'heel tof'⁵. Wat betekent dat nu voor ons persoonlijk? Wat betekent het dat wij schepselen zijn van de Heere?

Je bent gewild

'Laat ons mensen maken', zegt de Heere. Voordat God daadwerkelijk overgaat tot het maken van de mens, neemt Hij de beslissing om mensen te maken. Een positieve beslissing: 'Ik wil dat jij, mens, er bent. Ik wil dat je zult leven, Ik vind je een aanwinst voor deze wereld. Ik zet je op deze wereld als een kroon.'

'Laat ons mensen maken'. Je bent gewild. Dat wij, dat jij en u, op deze wereld rondlopen is geen toeval. Je bent geen toevalstreffer, geen lucky shot, maar God koos voor jou. Het is een vrije keuze van Hem. We hadden er ook niet kunnen zijn. Jij, u en ik hadden er ook niet kunnen zijn. We zijn er echter wel. Hij koos. 'Laat ons mensen maken', zei Hij, 'Ik wil dat jij er bent, dat jullie er zijn.' Vul je naam maar in: Adam, Eva en ga zo maar door. Wie je ook bent, hoe je er ook uit ziet, of je nu wel of niet wat gepresteerd hebt: je bent er, dus je bent gewild, dus je bent gewenst door Hem. Heb de moed om te zijn, want je mocht er zijn van Hem, je bent gewenst. 'Laat ons mensen maken.' Het bestaan in deze wereld is je dus van harte

³ Henri Veldhuis, *Kijk op geloof; Christelijk geloof uitgelegd*, Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer 2005, 45.

⁴ Genesis 1:10, 12, 18, 21, 25.

⁵ Genesis 1:31.

gegund.⁶ 'Heel tof', zei Hij toen de mens gemaakt was. Mazel tov, mazzelaars zijn wij, geluksvogels, nu ons dat verteld is. Want het maakt nog al verschil of je een zak botten bent gedoemd tot opgaan, blinken en verzinken, of een schepsel uit zijn hand. Verbonden aan de levende God, die geen begin en einde heeft.

Je bent gemaakt

'Laat ons mensen maken, naar ons beeld en onze gelijkenis.' De Heere geeft ons een plek op deze wereld. Tegelijk wijst Hij ons ook onze plaats. Je bent gemaakt door mij. Je blijft afhankelijk van Hem, van zijn levensadem. Ken je plek. Ja, je bent het middelpunt van deze wereld, maar je zit niet op de troon. De troon is van Hem, bestemd voor Hem en voor niemand anders. Er is een verschil tussen God en ons. Het verschil tussen Maker en maaksel, tussen Bakker en baksel, tussen Schepper en schepsel. Ken je plek en heb niet het hoogste woord. Je blijft altijd afhankelijk van zijn adem, zijn eerste woord.⁷ 'Er bestaat voor de mens geen hogere positie in de wereld dan deze positie onder God. Wie hoger wil komen, kan alleen maar vallen. Wie nog vrijer wil worden, raakt verstrikt in slavernij.'⁸

De Hemelse Pottenbakker wijst ons onze plek en die is: onder Hem en naast alle andere potten en pannen.⁹ Niemand is minder, niemand is meer. Je bent gemaakt, net als de rest van de pakweg 6 miljard overige mensen op aarde. Al deze mensen samen, en hoofd voor hoofd, vormen het beeld van God. Je bent gemaakt: de Bijbel leert ons een principiële gelijkwaardigheid van alle mensen. Artikel 1 van de grondwet, gelijke behandeling in gelijke gevallen en dus geen discriminatie op grond van wat dan ook, is niet zomaar uit de lucht gegrepen zoals u ziet.¹⁰

Je bent beeld van God

'En God schiep de mens naar Zijn beeld. Naar het beeld Gods schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen.' Wat dit nu helemaal precies betekent, dat de mens is geschapen naar God's beeld, daar zijn boekenkasten over vol geschreven. Een ding is helder. God schiep de mens op zo'n manier dat er iets van Hem in de mensen weerspiegeld wordt. Zo Vader zo Zoon, zo Vader zo dochter. Let op! De man alleen, mannen alleen, zijn maar een

⁶ Veldhuis, *Kijk op geloof*, 40.

⁷ Berkhof, *Christelijk geloof; een inleiding in de geloofsleer*, Uitgeverij Callenbach, Nijkerk 1993, 182.

⁸ Berkhof, *De mens onderweg; een christelijke mensbeschouwing*, Uitgeverij Boekencentrum, Den Haag 1963.

⁹ N.a.v. Jeremia 18:1-12.

¹⁰ Genderen/Velema, *Beknopte Gereformeerde Dogmatiek*, Uitgeverij Kok, Kampen 1992, 298.

half beeld. Hetzelfde geldt voor vrouwen, ook zij op zich zelf genomen zijn maar een half beeld. Naar het beeld van God schiep Hij hem: mannelijk en vrouwelijk. Blijkbaar hebben wij, om iets van de volheid van God te zien en ook te kunnen weerspiegelen, ze beiden nodig. In hun eigenheid.

Er wordt nog wel eens gegniffeld over het oude huwelijksformulier dat wij gebruiken bij de bevestiging van het huwelijk in de kerk. Vooral dan over de manier waarop er daar over mannen en vrouwen en hun afzonderlijke taken geschreven wordt. Nu kan ik me dat wel een beetje voorstellen, omdat het inderdaad wat ongelukkig beschreven staat. Vooral als het gaat over Sara die Abraham haar heer noemt en zo. Maar als je door deze taal heenprijkt en zoekt naar de drijfveren, het motief, dan probeert men toch wel recht te doen aan dit gegeven; man en vrouw, samen beeld van God. Ze kunnen niet zonder elkaar. Ja inderdaad, het betekent dat ze op gelijke voet staan met elkaar. Ze vullen elkaar aan. Maar dit betekent tegelijkertijd ook dat ze van elkaar verschillen. Een eigen aard hebben. Bij die eigen aard past ook een eigen takenpakket, eigen verantwoordelijkheden. Nee, ik ga daar nu niet verder op in. En hoe dat dan precies zit met de taakverdeling is natuurlijk nog weer een heel andere vraag. Maar onder die wat vreemd klinkende tekst uit het formulier gaan toch zeer Bijbelse noties schuil. 'Naar zijn beeld schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk.'

Je hebt een opdracht

'En dat zij heerschappij hebben over (...)' Wij zijn niet zomaar in de wereld, maar we hebben een opdracht meegekregen van onze Schepper. Beeld van Hem zijn. Iets van Hem laten weerspiegelen in deze wereld, om zo Hem de eer te geven die Hem toekomt. De mens mag en moet God vertegenwoordigen in deze wereld. Hem vertegenwoordigen als zijn beeld. Je zou kunnen zeggen: in zijn beeld zou men Hemzelf moeten ontmoeten en zijn goedheid kunnen ervaren, niet meer en niet minder.¹¹ Waar die opdracht in de praktijk op neer komt? Nou, dat is toch vrij duidelijk hoop ik. God liefhebben boven alles, onze naaste liefhebben als onszelf, en ook wat betreft de natuur¹² zijn zaakwaarnemer zijn.

Samenvatting

Wat is de mens? Een schepsel van God. Wat daarmee bedoeld wordt? Heel veel, maar een ieder geval dit: mens je bent gewild, je bent gemaakt, je bent beeld van God en je hebt een opdracht te vervullen namens je Schepper.

¹¹ Moltmann, *De mens*, 136/137.

¹² Met natuur wordt niet alleen 'het milieu' bedoeld, maar deze hele geschapen werkelijkheid met alle grote verbanden waarin de mens geplaatst is.

Schepping; een kritisch begrip

'Heel tof, zei de Heere nadat Hij de schepping had voltooid.' Als je echter om je heen kijkt en de toestand in deze wereld, de toestand in je leven tot je door laat dringen, wie zou dit Hem na durven zeggen. Ik niet. Het is niet tof meer in deze wereld en de kroon op de schepping die mensen zouden moeten zijn, zijn niet meer van die toffe jongens en meiden. 'Heel tof, zei de Heere.' Dat woord raakt mij als een mokerslag. Als een oordeel. Hiermee geeft Hij mij een maatstaf in handen waarmee ik kan zien dat alles gevallen is.¹³ Over deze werkelijkheid zullen we het een volgende keer hebben als we het over de mens als zondaar gaan hebben. De schepping is gevallen. Een verschrikkelijke werkelijkheid waarmee we tot in alle hoeken en gaten van ons bestaan geconfronteerd worden. Eén ding staat als een paal boven water. Ook in haar val blijft de schepping van de Vader. Hij blijft voor haar verantwoordelijk.

Rond het jaar 0 sprak Hij: 'Als er dan niemand is zoals ik het bedoeld heb, stuur ik mijn Zoon. De tweede Adam.' Jezus Christus, de Zoon van God. Hij was gewild: 'Jij bent mijn zoon, mijn geliefde in wie ik mijn welbehagen heb', zei de Vader. Hij was gemaakt net als alle andere mensen. Hij kende zijn plek: 'Ik ben gekomen om te dienen', zei Hij. Hij was het beeld van God: 'wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien', zei Hij ronduit. Hij was zich bewust van zijn opdracht. Hij had lief, zonder bodem zonder grens, Hij liefde zich dood aan het kruis. En Hij werd opgewekt uit de dood door de Vader. In deze opwekking van Christus, de tweede Adam, klonk opnieuw het woord van de Vader: 'heel tof. Jij bent een nieuwe schepping. Een voorbode, de eersteling.' Een woord van hoop, een belofte voor nu en straks. Zie, Hij maakt alle dingen nieuw.

Nu al worden we als gemeente van Christus geroepen om in Hem te geloven. Om ons door de Heilige Geest weer, zij het met vallen en opstaan en nog voorlopig, te gaan gedragen als een schepsel van God zoals Hij dat bedoeld heeft. We vieren dat wij gewenst zijn in deze wereld. We worden geroepen om elkaar te dienen in liefde, de één is niet meer als de ander. Zo mogen wij op de manier van Jezus Christus beeld van God zijn in de wereld. We zijn zaakwaarnemer op de aarde. Zo kwijten we ons van onze opdracht.

Waarom ik een Christen ben? Het evangelie laat mij zien wie ik ben, een schepsel van God. Ik ben gewild, ik ben gemaakt, ik ben beeld van God en heb een opdracht mee gekregen.

¹³ Noordmans, *Verzameld werk deel II*, Uitgeverij Kok, Kampen 1979, 246.

